

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

950
26042007

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 214/1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 568/2001 cu modificările și completările ulterioare*, inițiată de domnul deputat Petru Străchinaru din Grupul parlamentar al PD și de domnul deputat Nicolae Păun din Grupul parlamentar al Minorităților Naționale (Bp. 151/2007).

I. Principalele reglementări

Prin această inițiativă legislativă se propune modificarea dispozițiilor art. 3 lit. a) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, precum și persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, precum și persoanelor care au participat la acțiuni de împotrivire cu arme și de răsturnare prin forță a regimului comunist instaurat în România cu modificările și completările ulterioare*, în sensul completării textului cu sintagma „*supunerea la rele tratamente....în sediile fostelor organe de represiune*”.

Se argumentează această completare, prin faptul că au existat numeroase procese în care deținuții politici sau persoane persecutate de fostul regim comunist nu au putut beneficia de prevederile ordonanței, aceștia fiind arestați și bătuți în sediile fostei Miliții și Securității, fără însă să fie deținuți într-un penitenciar, menționându-se aceste persecuții numai în dosarele de urmărire informativă.

II. Propuneri și observații

1. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999 se recunoaște calitatea de luptător în rezistența anticomunistă pentru persoanele condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice sau supuse din motive politice unor măsuri administrative abuzive în perioada 6 martie 1945 – 14 decembrie 1989 și pentru persoanele din rezistența armată care au participat la acțiuni de împotrivire cu arma și de răsturnare prin forță a regimului comunist în perioada 6 martie 1945- august 1964.

Art. 2 și 3 din acest act normativ stabilesc infracțiunile săvârșite din motive politice și măsurile administrative luate din motive politice, prin raportare la scopul pentru care au fost săvârșite faptele respective.

2. Menționăm că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999 sunt în concordanță cu cerințele *Declarației Adunării Generale a ONU nr. 40/34 din 29 noiembrie 1985 referitoare la principiile fundamentale ale justiției pentru victimele crimelor și abuzurilor de putere*.

Astfel, în ceea ce privește abuzul de putere, pct. 18 din Declarație definește *victima abuzului de putere*, ca fiind acea persoană care, în mod individual sau colectiv, a suferit un abuz, inclusiv suferința fizică sau psihică, pierderi materiale ori încălcări ale drepturilor fundamentale, prin intermediul unor acte sau omisiuni care nu constituie încălcări ale dreptului penal național, dar care sunt recunoscute pe plan internațional ca fiind principii fundamentale referitoare la drepturile omului.

De asemenea, pct. 19 din Declarație vorbește despre necesitatea ca statele semnatare să adopte sau să modifice actele normative existente în sensul sancționării abuzului de putere, inclusiv compensarea, restituirea bunurilor și asistența materială, medicală, psihologică și socială necesară victimelor acestor abuzuri. Or, prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999, s-a urmărit tocmai recunoașterea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, precum și persoanelor care au participat la acțiuni de împotrivire cu arme și de răsturnare prin forță a regimului comunist instaurat în România.

3. Prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999 au în vedere stabilirea și constatarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice sau supuse, din motive politice, unor măsuri administrative abuzive.

Stabilirea calității de luptător în rezistența anticomunistă se face după ce se constată îndeplinirea condițiilor prevăzute de actul normativ: *„exprimarea protestului împotriva dictaturii, cultului personalității, terorii comuniste, precum și abuzului de putere din partea celor care au deținut puterea politică; susținerea sau aplicarea principiilor democrației și a pluralismului politic; propaganda pentru răsturnarea ordinii sociale până la 14 decembrie 1989 sau manifestarea împotrivirii față de aceasta; acțiunea de împotrivire cu arma și răsturnare prin forță a regimului comunist; respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, recunoașterea și respectarea drepturilor civile, politice, economice, sociale și culturale; înlăturarea măsurilor discriminatorii pe motive de naționalitate sau de origine etnică, de limbă ori de religie, de apartenență sau opinie politică, de avere ori de origine socială”*.

Au fost stabilite și măsurile administrative care trebuiau să fi fost luate pentru ca o persoană să fie declarată luptător anticomunist:

„a) privarea de libertate în locuri de deținere sau pentru efectuarea de cercetări;

b) internarea în spitale de psihiatrie;

c) stabilirea de domiciliu obligatoriu;

d) strămutarea într-o altă localitate;

e) deportarea în străinătate, după 23 august 1944, pentru motive politice;

f) exmatricularea din școli, licee și facultăți;

g) încetarea contractului de muncă sau retrogradarea, dispuse din motive politice și dovedite cu acte scrise, administrative sau judecătorești, de la acea dată”.

Având în vedere cele menționate, se poate observa că legiuitorul a înțeles să acorde calitatea de luptător anticomunist, cu toate drepturile și obligațiile care decurg din acest statut, numai acelor persoane care au suferit efectiv, fiind condamnate sau supuse unor măsuri administrative abuzive. În cazul în care, așa cum se afirmă în *Expunerea de motive*, există *„cazuri de procese în care deținuții politici sau persoane persecutate de fostul regim comunist...”*, atunci este evident faptul că aceste persoane, pentru a fi deținuți politici sau persoane persecutate trebuiau să fi fost, în prealabil, pedepsite penal sau să se fi luat față de ele o măsură administrativă abuzivă. Faptul că o persoană a fost supusă la *„rele tratamente”* nu este de natură să ducă la concluzia că aceasta a fost luptător anticomunist. Astfel, supunerea la rele tratamente poate să aibă caracter singular sau poate să fie în cadrul unei anchete penale sau în executarea unei pedepse penale ori în cadrul unei măsuri administrative abuzive, caz în care acesta îndeplinește condițiile legii pentru a fi declarată luptător anticomunist.

Menționăm că, *lato sensu*, prin *„supunerea la rele tratamente”*, care poate fi realizată fie prin acte comisive, fie prin acte omisive, se înțelege producerea unor suferințe fizice, prin asigurarea unor condiții mai grele decât cele prevăzute de dispozițiile legale – loviri, violențe, neasigurarea hranei, a asistenței medicale,

etc, fără a include tortura - suferințe care trebuie să aibă o anumită desfășurare în timp.

Astfel, din modul de formulare a propunerii legislative, se observă că supunerea la rele tratamente are loc în locuri de deținere sau în sediile fostelor organe de represiune, pentru efectuarea de cercetări, fapt care este de natură să restrângă aplicabilitatea actului normativ, deoarece, în prezent, dispozițiile legale se aplică tuturor persoanelor private de libertate în locuri de deținere sau pentru efectuarea de cercetări, independent de faptul dacă acestea au fost sau nu supuse la rele tratamente sau dacă cercetarea s-a efectuat sau nu la sediile fostelor organe de represiune, determinant fiind faptul că aceste măsuri au fost luate pentru a sancționa fapte săvârșite în vederea atingerii unuia din scopurile prevăzute la art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului